

УДК 657

Болдуєв М. В.¹, Шалев Г. І.²

¹ д-р держ. упр., проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕЗ-0515м НУ «Запорізька політехніка»

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТОВІРНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ

У сучасних умовах розвитку економіки, що характеризуються динамічністю, цифровізацією та посиленням вимог до прозорості фінансової інформації, облікова політика підприємства набуває особливого значення. Вона виступає не лише елементом організації бухгалтерського обліку, а й важливим інструментом забезпечення достовірності фінансової звітності та ефективного інформаційного забезпечення управлінських рішень. Саме через облікову політику підприємство адаптує загальні вимоги нормативно-правових актів до власних умов господарювання.

Економічна сутність облікової політики полягає у визначенні сукупності принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Вона забезпечує єдність облікового процесу, послідовність відображення господарських операцій та формує основу для оцінки фінансового стану підприємства. Таким чином, облікова політика виступає ключовим елементом методології бухгалтерського обліку.

Важливою характеристикою облікової політики є її здатність впливати на фінансові результати діяльності підприємства. Вибір методів оцінки активів, нарахування амортизації, формування резервів та визнання доходів і витрат безпосередньо визначає показники фінансової звітності. Тому облікова політика повинна формуватися з урахуванням не лише нормативних вимог, а й стратегічних цілей розвитку підприємства.

Процес формування облікової політики передбачає визначення її організаційних, методичних та технічних аспектів. До організаційних належать структура бухгалтерської служби, розподіл обов'язків, система

внутрішнього контролю. Методичні аспекти включають вибір способів оцінки об'єктів обліку, методів калькулювання та формування фінансових результатів. Технічні аспекти пов'язані з організацією документообігу, використанням інформаційних систем та автоматизацією облікових процесів.

Особливу увагу слід приділяти нормативному регулюванню облікової політики. В Україні воно здійснюється на основі Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності. Водночас відсутність єдиного комплексного нормативного документа, що регламентує порядок формування облікової політики, створює певні труднощі у практичній діяльності підприємств.

На практиці облікова політика підприємств часто має формальний характер і не враховує специфіку їх діяльності. Це призводить до зниження якості облікової інформації, спотворення показників фінансової звітності та зростання ризиків прийняття неефективних управлінських рішень. У зв'язку з цим виникає необхідність удосконалення підходів до формування та реалізації облікової політики на підприємствах.

Одним із напрямів удосконалення є систематизація положень облікової політики у внутрішньому нормативному документі – наказі про облікову політику. Такий документ повинен містити чітко визначені організаційні, методичні та технічні положення, що регламентують ведення бухгалтерського обліку. Це дозволить забезпечити узгодженість облікових процедур, підвищити контроль за їх виконанням та покращити якість фінансової інформації.

Отже, облікова політика підприємства є важливим інструментом управління, що забезпечує формування достовірної фінансової звітності та підвищення ефективності господарської діяльності. Її удосконалення має здійснюватися на основі комплексного підходу, який враховує вимоги нормативного регулювання, специфіку діяльності підприємства та сучасні тенденції розвитку бухгалтерського обліку.